

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam (EWL)

Gemeente Vijfheerenlanden
t.a.v. Leden commissie RVE
Postbus 11
4140 AA Leerdam

Voorzitter
Loosdorp 15
4143 LS Leerdam
sander@mark-it.nl
Mobiel: +31653875696
KVK-nummer: 40321186

Leerdam, 4 april 2021

Betreft: Reactie op concept Oeverbeleidsplan gemeente Vijfheerenlanden

Geachte leden van de commissie RVE,

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam heeft als gevolg van de JONGSTE Snipperstrook verkoopactie in de gemeente Leerdam afgesproken OM het concept Oeverbeleidsplan van gemeente Vijfheerenlanden in een consultatieronde bespreekbaar te maken.

Helaas moeten wij vaststellen, dat bovenaangehaald plan aan de leden van de commissie RVE is aangeboden, zonder consultatie door onze vereniging.

Ondanks het feit, dat we nu niet volledig kunnen zijn, hebben wij gemeend vanwege wederzijds belang om hiernavolgend het beleidstuk te voorzien van ons eerste commentaar. Wij stellen voor het onderwerp door te schuiven naar een volgend moment voor het raadsbesluit, zodat eerst voor-overleg over het onderwerp plaats vindt, zoals toegezegd in het verleden.

DOEL

Het oeverbeleidsplan Vijfheerenlanden is een richtinggevend document voor de uitvoering van de beheer- en onderhoudstaken; het beschrijft eenduidig het beleid en de regelgeving, legt de (beheer)uitgangspunten vast en de manier waarop de gemeentelijke beheerders haar taken uitvoeren met betrekking tot gemeentelijke oevers.

Vraag 1: Welke impact heeft het oeverbeleidsplan op het belang van de particuliere perceeleigenaren in het stedelijk gebied?

Vraag 2: Worden zonder vooroverleg de oevers van de gemeente aangepast, zoals dat in het verleden in Leerdam ook heeft plaatsgevonden?

Vraag 3: Vindt bij aansluiting op de privébeschoeiingen en bestaande oevervoorzieningen overleg plaats over de aan te brengen overgang naar één van de verschillende varianten, conform de Keur van het Waterschap en zijn de kosten voor gemeente Vijfheerenlanden?

SITUATIE

De gemeente Vijfheerenlanden heeft een grote diversiteit en hoeveelheid aan oevers binnen de gemeentegrenzen. De grote diversiteit brengt verschillende manieren van onderhoud met zich mee om ervoor te zorgen dat de oevers veilig, schoon en compleet blijven. Momenteel heeft de gemeente Vijfheerenlanden 132 kilometer aan oever in haar beheer, variërend van kademuur tot natuurvriendelijk.

Vraag 4: Wat is door het oeverplan de rol en zeggenschap van de burger en in het bijzonder van die van de particuliere huiseigenaar over de invulling van het beleid en onderhoudsplicht en -verplichtingen van de aangrenzende watergang aan zijn perceel?

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam (EWL)

ONTWIKKELINGEN

Voordat de fusie van de gemeente Vijfheerenlanden afgerond was, kwam vanuit de voormalige gemeente Leerdam de behoefte voor een nieuw oeverbeleid, mede dank zij de bemoeienis van de Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam!

Burgerparticipatie gaat met de komst van de nieuwe omgevingswet een grotere rol innemen, net als het vergroten van het waterbewustzijn onder de inwoners. Een schoon en gezond watersysteem is het uitgangspunt waarbij het water moet voldoen aan de Europees vastgestelde KRW-normen.

Het oeverbeleidsplan gaat ten onrechte voorbij naan de volgende zaken:

1. Een schoon en gezond watersysteem in de wijk Noord van Leerdam is onmogelijk, tenzij de afhankelijkheid van het vermengen van water uit het landelijkgebied met het stedelijk water van de wijk Noord van Leerdam wordt opgeheven.
2. Volgens Karel Meijdam, ambtenaar rioleringszaken, is de wijk Noord, de enige wijk van Leerdam met niet afgekoppelde riooloverstorten.
3. Ondanks vele verzoeken over de jaren is nog steeds niet duidelijk hoeveel riooloverstorten per locatie per jaar binnen of buiten de vergunde aantallen liggen. Recent is een overzicht nog weer toegezegd.
4. Terwijl in 2008 door het Waterschap per brief werd aangegeven dat zwemmen in het water vanwege de slechte kwaliteit dringend ongewenst was, werd een jaar later het licht op groen gezet, omdat de norm naar boven was bijgesteld.
5. Nog steeds blijft deze situatie onduidelijk en is het wenselijk de classificatie van watergangen aan te passen, zodat de watergangen in de wijk Noord onder volledige verantwoordelijkheid van het waterschap Rivierenland komen en/of blijven, zolang deze tegenstrijdige situatie in stand gehouden wordt.

BELEID

Een omslag in het huidige beleid is daarmee gewenst en om die reden is een voorkeursbeleid opgenomen bij de aanleg van of het vervangen van een oever.

Bij een nieuwe oever of de vervanging van een "harde" oever wordt eerst gekeken of een natuurvriendelijke oever aangelegd kan worden.

Het beleidsplan omvat een periode van vijf jaar, hierna dient het gehele plan herzien te worden.

Wij zijn van mening dat dit beleidsplan ongepast is zonder consultatie van bewonersgroepen, zeker vanwege het uitstellen van de nieuwe Omgevingswet. Tevens heeft de verantwoordelijke wethouder aangegeven dat tot het moment van in werking treding van de Omgevingswet een burgerparticipatie niet aan de orde is. Dit in tegenspraak met het coalitieakkoord dat aangeeft dat bij elk besluit de inbreng van burgers of burgergroepen noodzakelijk en gewenst is.

RESULTAAT

Hiermee wordt er bijgedragen aan een kwalitatief beter en gezonder watersysteem met een meer diverse ecologie. Door de lokale ecologie te bevorderen draagt dit bij aan een gezond systeem waar kroos in de zomer minder kans krijgt en er geen 'dood'/stinkend water ontstaat.

Vanuit ecologisch oogpunt is het gewenst om oevers natuurvriendelijk in te richten. Dit draagt bij aan de verbetering van de waterkwaliteit, vergroot de biodiversiteit en de waterberging. Het verbeteren van de biodiversiteit draagt bij aan de beleving van het water en de waterkwaliteit.

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam (EWL)

ACTOREN

De belangrijkste betrokkenen voor de oevers in de gemeente Vijfheerenlanden zijn:

- Gemeente Vijfheerenlanden
- Waterschap Rivierenland
- De bedrijven
- De inwoners (verenigd en onverenigd)

REGELGEVING

De gemeente Vijfheerenlanden draagt de verantwoordelijkheid voor het onderhouden van de openbare ruimte en daarmee ook voor oeverbescherming grenzend aan gemeentegrond, zoals beschreven in het beleid van het waterschap Rivierenland.

De gemeente moet voldoen aan een aantal wettelijke kaders en richtlijnen:

- WABO,
- Burgerlijk Wetboek,
- Waterwet,
- Legger en Keur (van Waterschap Rivierenland)
- Wet Natuurbescherming 2017.

WATERSCHAP RIVIERENLAND (WSRL)

Gemeente Vijfheerenlanden valt binnen het beheergebied van Waterschap Rivierenland.

De inwoners van de gemeente Vijfheerenlanden (solidariteit), maar vooral particuliere huiseigenaren en bedrijven (profijt organisaties) hebben van doen met het door het waterschap opgestelde beleid en daarmee de uitvoering van het beleid. Daarnaast is er een waslijst van uitzonderingsituaties.

Het waterschap Rivierenland bepaalt het beleid van het watersysteem, waterveiligheid en waterketen. Het beleid van het waterbeheer in stedelijk en landelijk gebied van de regio Rivierenland benoemt de onderhoudsplicht, inclusief de onderhoudsverplichtingen. Deze worden deels door het Waterschap en aangelanden (aangrenzende perceeleigenaren) ingevuld.

In het landelijk- en stedelijkgebied en voor alle watergangen bepaalt Waterschap Rivierenland op basis van de keur, legger en algemene regels of bepaalde oevers aangelegd mogen of moeten worden. Dat geldt ook als ingrepen in het watersysteem uitgevoerd mogen/moeten worden. Per ingreep wordt bepaald of kan worden volstaan met een melding of dat er een vergunning nodig is.

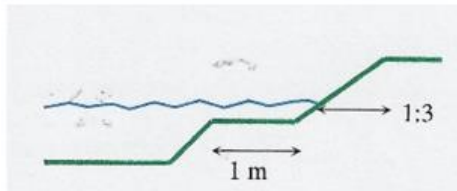
Voor de stedelijke watergangen, type A geldt dat het waterschap uitvoering geeft aan de onderhoudsplicht en alle onderhoudsverplichtingen. Alleen in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden geldt/gold nog een gedeelde onderhoudsplicht voor aangelanden. Voor type B en type C ligt de onderhoudsplicht en de onderhoudsverplichtingen bij de aangelanden, de aangrenzende perceeleigenaar.

Per ingreep wordt bepaald of kan worden volstaan met een melding of dat een vergunning nodig is.

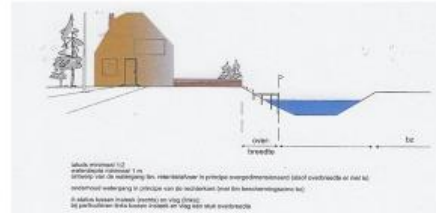
Als hiervan wordt afgeweken dan gaat Waterschap Rivierenland bij voorkeur in overleg over de juiste uitwerking van een oever. De voorkeur gaat daarbij uit naar een natuurvriendelijke inrichting van de oever. De wens is de vader van de gedachte. Het Waterschap heeft ook nog een beschermingsstrook van ca. 5 meter nodig bij A-type watergangen. In veel gevallen is deze ruimte niet beschikbaar in het stedelijk gebied.

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam (EWL)

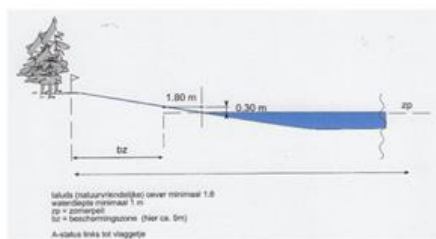
De keur geeft uitsluitsel over de profielen, zie figuur 1 t/m 4 in de bijlage Keur van WSRL.

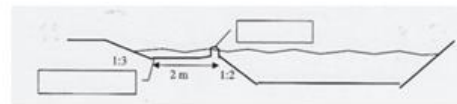
Figuur 1: profiel waterbergingsoever: plas-dras

Figuur 2: uitgifte grond aan particulieren aan de A-watergang

Figuur 3: onderhoudstrook gecombineerd met flauw talud

Figuur 4: principetekening plas-drasoever

Een aantal standardeisen is van toepassing, namelijk de oever heeft een flauw talud (1:3, bij een 3 meter brede oever met een hoogteverschil van 1 meter en dat er een grote diversiteit aan plantensoorten is aangeplant.

De beschermingsstrook is in het beleidsplan niet benoemd. De onderhoudsplicht en onderhoudsverplichtingen van de gemeente Vijfheerenlanden en de aangelanden in het stedelijk gebied zijn niet gespecificeerd.

WSRL BIJZONDERE TOETSINGSCRITEIA UIT KEUR:

Toetsingscriteria

Aanvragen worden aan de algemene toetsingscriteria getoetst.

Daarnaast gelden de volgende bijzondere toetsingscriteria:

1. Tijdelijke lozingen worden in principe alleen toegestaan in A- of B-watergangen.
2. Een riool mag alleen overstorten in een A-watergang met voldoende doorstroming of in een retentievoorziening. Als de ontvangende watergang niet een A-status heeft, moet deze worden opgewaardeerd tot A-watergang.
3. De watergang waarin vanuit een riooloverstort wordt geloosd, mag niet doodlopend zijn.
4. Per overstort zijn de volgende gegevens nodig voor de toetsing:
 - Detailkaart locatie (x,y), (zodat geen twijfel is over ligging ten opzichte van kunstwerken).
 - Maximaal debiet (m^3/s) uit overstort in de huidige en toekomstige situatie bij bovenvermelde neerslagsituatie.
 - Totale hoeveelheid overstortwater (m^3) en de duur van de overstort.

Uit bovenstaande tekst (punt2) valt op te maken dat een aantal watergangen nog herbenoemd moeten worden i.v.m. met de nog in gebruik zijnde riooloverstorten!

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam (EWL)

Dit beleidsplan is in strijd met Legger en Keur van het waterschap Rivierenland en als zodanig niet acceptabel voor goedkeuring door de raad. Ook al is het doel van het plan oprecht en te waarderen. Tot slot wordt aanbevolen de gemeente-doctrine voor beleidszaken in lijn te brengen met de beloofde burgerparticipatie in besluitvorming, zoals bedoeld conform het coalitie-akkoord.

Graag vernemend.

Met vriendelijke groet,

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam

Sander Heutink (voorzitter)

Piet Wilms (penningmeester)